

Arvoa viherrakenteelle

Suositukset kasvavien kuntien päätöksentekoon

Johdanto

Viherrakenne koostuu kasvi- ja vesipeitteisistä alueista ja niiden välisistä viheryhteyksistä. Viherrakenteeseen kuuluvat niin viheralueiksi kaavassa varatut alueet kuin esimerkiksi katujen ja pihojen kasvillisuus maanomistuksesta riippumatta. Myös vesialueet lasketaan kuuluvaksi viherrakenteeseen, joten voidaan puhua myös siniviherrakenteesta.

Viherrakenne ja sen tuottamat hyödyt ovat keskeinen osa kestävää ja ilmastoresilienttiä kaupunkia. Se voi vähentää terveysmenoja ja ilmastoriskeistä aiheutuvia kuluja sadoilla miljoonilla euroilla vuosittain¹. Viherrakenteen vahvistaminen tuo kaupunkeihin ekologista, sosiaalista ja taloudellista arvoa. Myös globaalit tavoitteet ja EU:n asetukset ohjaavat viherrakenteen vahvistamiseen, mutta ratkaisut sekä niiden hyödyt ovat aina paikallisia. Olemassa oleva viherrakenne on pääomaa. Nyt suunniteltava ja toteutettava viherrakenne on sijoitus. Viherrakenteen hyödyt kasvavat.

Luonnon monimuotoisuutta on tuettava kaikkialla, myös kaupunkimäristössä. Se on edellytys ekosysteemien toiminnalle ja sopeutumista edistävälle paikallisille ekosysteemipalveluille.

Kaupunkivihreä ja rakentaminen voidaan sovittaa yhteen nykyistä paremmin. Kunnat tarvitsevat parempia työkaluja, osaamista ja ohjauskeinoja, jotta viherrakenteen huomiointi toteutuu kaikilla suunnittelun tasoilla – ajoissa ja vaikuttavasti. Monihyötyisen viherrakenteen säilyttäminen ja kehittäminen maankäytön suunnittelussa edesauttaa kaupungistumisen ja ilmastomuutoksen sopeutumisen yhtäaikaista ratkaisemista.

Viherrakenne on **monihyötyistä**, eli se tuottaa monia samanaikaisia hyötyjä: kaupungille kykyä kestää rankkasateet ja helleaallot, asukkaille fyysistä ja mielen hyvinvointia sekä luontokadon ehkäisyä. Viherrakenteen monipuolisuus varmistaa, että nämä hyödyt toteutuvat silloinkin, jos jokin osa viherrakenteesta heikentyy.

Tässä esitettävät kaupunkien viherrakenteen päätöksentekoa ja johtamista koskevat suositukset sekä Alueellinen viherkerroin 2025 -menetelmä on kehitetty erityisesti kasvaville kunnille, joiden maankäytön suunnittelussa on painetta kohdistaa rakentamista lähiviheralueille tai muille luonnon alueille. Suosituksia voidaan soveltaa viherrakenteen vahvistamiseen myös muissa kunnissa.

Suosituksot ja menetelmä eivät rajoita rakentamisen määrää, vaan ohjaavat laadullisia ratkaisuja, mikä tukee tiiviin ja vehreän kaupungin toteuttamista. Suositukset valmistavat kaupunkia myös EU:n ennallistamisasetuksen velvoitteisiin.

Suosituksot tukevat myös kaupunkien luontositoumusta, jossa kaupungit ovat sitoutuneet *”kehittämään ja ylläpitämään kaupunkiemme siniviherrakennetta luonnon monimuotoisuuden tukemiseksi ja kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. [...] huomioimme luontovaikutukset maankäytössä ja sen suunnittelussa.”* Myös Rakennusteollisuudella on tahtotila luontotiedon ja hyvien käytäntöjen jakamiseksi ja luonnon monimuotoisuuden huomioimiseksi maankäytön suunnittelussa.

Suosituksot kasvavien kaupunkiseutujen kunnille viherrakenteen vahvistamiseksi

Maankäytön suunnittelun johto:

1. Tukee viherrakenteen huomioimista ja sen merkityksen tunnistamista osana kaupunkisuunnittelua.
2. Ottaa käyttöön **alueellisen viherkertoimen** maankäytön suunnittelussa.
3. Huolehtii, että kunnalla on käytettävänä riittävästi **osaamista** viherrakenteesta **hankkeissa** yleiskaavatasolta aina toteutukseen ja ylläpitoon saakka.
4. Kannustaa ja tukee kuntien välistä **yhteistyötä ja tiedon vaihtoa** viherrakenteen kehittämisessä yhdessä kaupungin asiantuntijoiden kanssa.
5. Varmistaa, että viherrakenteesta tarjotaan **osaamista** päivittävää koulutusta eri yksiköille.

Kuntapäätäjät:

1. Tekevät viherrakenteen näkyväksi kaupungin **strategisissa päätöksissä** ja tukevat viherrakenteen merkityksen tunnistamista poikkihallinnollisesti.
2. Huomioivat **luonto-, ilmasto-, ja hyvinvointivaikutukset päätöksenteossa** riittävällä painoarvolla.
3. Varmistavat, että **resursointi** viherrakenteen nykytilan selvittämiseen, suunnitteluun, toteutukseen, hoitoon ja seurantaan on riittävä.
4. Edistävät viherrakenteen kunnianhimoista toteuttamista **kärkihankkeissa**.
5. Ylläpitävät tarvittavaa **osaamista** viherrakenteesta ja sen merkityksestä kaupungin talouteen, elinvoimaan ja pitkän aikavälin kestävyys.

Maankäytön suunnittelun johto

tukee viherrakenteen huomioimista ja sen merkityksen tunnistamista osana kaupunkisuunnittelua.

*Asukkaiden hyvinvointi, kaupungin ilmastokestävyys sekä kaupunkiseudun pitkän aikavälin taloudellinen ja ekologinen kestävyys voidaan paremmin turvata, kun viherrakennetta kehitetään kokonaisvaltaisesti mahdollistaen sen monihyötyisyyden toteutuminen. Viherrakenne on monihyötyinen ratkaisu useiden strategian osa-alueiden tavoitteiden, kuten terveyden, turvallisuuden, elinvoiman ja segregati-
on ehkäisyn, kohdalla.*

Selkeästi määritellyt viherrakenteen ohjauskeinot tehostavat toimeenpanoa ja skaalausta². Suunnittelu sujuvoituu, kun vaatimukset ovat ennakoitavia ja läpinäkyviä.

Tee se näin:

- Varmista, että kaupungilla on kaupunkivihreän kehittämisen strategia tai toimenpideohjelma osana kaupunkirakenteen kokonaisuuden suunnittelua, esimerkiksi kaupunkiluontosuunnitelma (urban nature plan), joka sisältää myös liikenne- ja katusuunnitteluun liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä. Johto varmistaa tämän strategian toteutumisen käytännössä sekä tarkoituksenmukaisen seurannan.
- Hyödynnä alueellista viherkerrointa alueellisten ohjauskeinojen kehittämisessä. Kaupunkivihreän kehittämisen strategia tai toimenpideohjelma voi selkeyttää maankäytön suunnittelun yhteydessä toteutettavien luontoselvitysten sisällöllisiä tai aluekohtaisia puutteita.
- Seuraa viherrakennetavoitteiden toteutusta alueittain. Laadi viherrakenteen arviointimalleja ja mittareita strategian ja viherrakenteen hyötyjen seurannan tueksi.

Kuntapäätäjät

tekevät viherrakenteen näkyväksi kaupungin strategisissa päätöksissä ja tukevat viherrakenteen merkityksen tunnistamista poikkihallinnollisesti.

Viherrakenne on osa kriittistä infrastruktuuria, sillä se tarjoaa kaupungille tärkeitä palveluita, kuten tulvasuojelua, hulevesien hallintaa, viilennystä helteillä ja kaupunkilaisten hyvinvoinnin tukemista. Viherrakenne on investointi, joka toimii vakuutuksena muuttuvaan ilmastoon varautuessa. Viherrakenteen merkityksen tunnistaminen poikkihallinnollisesti kaikilla kaupungin toimialoilla ja hyvinvointialueen palveluissa auttaa havaitsemaan viherrakenteen tuottamat monet hyödyt.

Viherrakenteen kytkeminen osaksi strategisia tavoitteita tekee siitä seurattavaa, mitä myös ennallistamisasetus edellyttää. Strateginen kytkentä helpottaa myös rahoituksen kohdentamista³ ja varmistaa, että viherrakenne huomioidaan tasaveroisesti talouden, liikenteen ja muiden maankäytön tavoitteiden rinnalla.

Tee se näin:

- Varmista, että viherrakenne näkyy kaupungin strategisissa tavoitteissa omana kokonaisuutenaan.
- Varmista, että viherrakenteen kehittäminen tunnistetaan ja kirjataan strategiassa yhtenä ratkaisuna myös muihin strategian osa-alueiden, kuten terveyden, turvallisuuden, elinvoiman ja segregati-
on ehkäisyn, kohdalla. Selkeytetään, miten tavoitteet saavutetaan.
- Hyödynnä maankäytön arviointimalleja ja mittareita strategisten päätösten tukena.

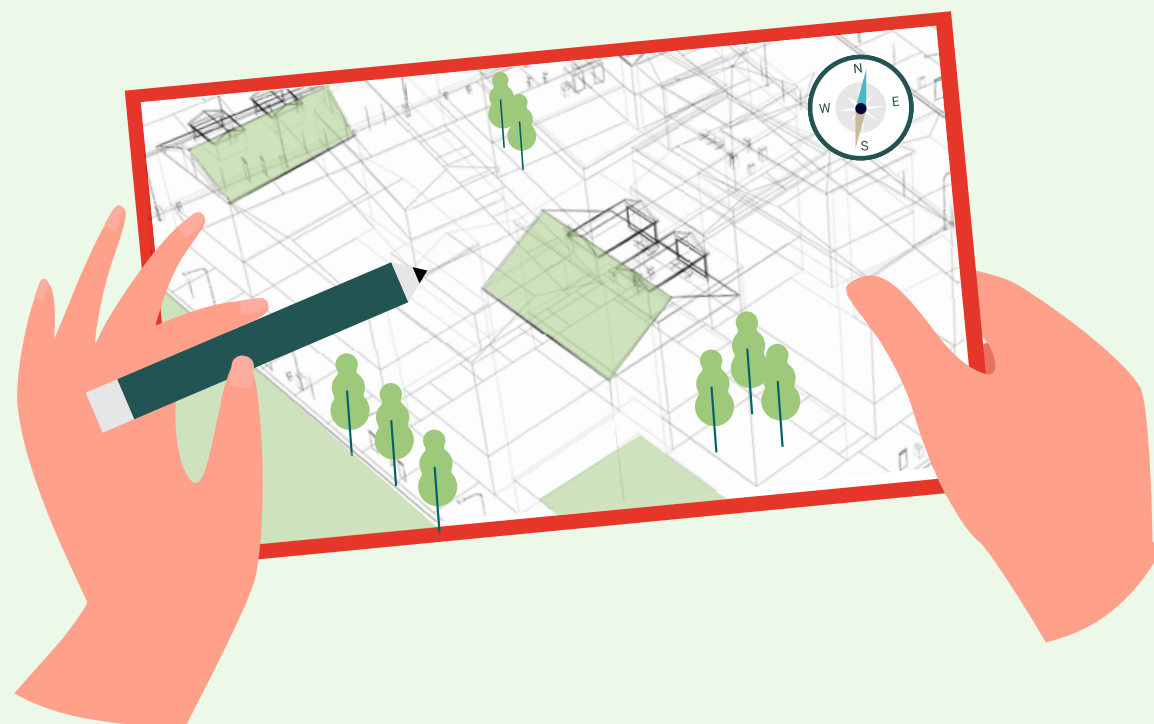
Maankäytön suunnittelun johto

ottaa käyttöön alueellisen viherkertoimen maankäytön suunnittelussa.

Alueellinen viherkerroin tuottaa numeeriset arvot ja kartat viherrakenteen luonto-, ilmasto-, ja hyvinvointivaikutuksista valitulla alueella nykytilassa ja suunnitelmien mukaisina.

Suunnitteluratkaisujen vaikutusten selvittäminen koko prosessin ajan ja tulosten vertailu nykytilanteeseen tuottaa kaupunkisuunnitteluun tärkeää tietoa ja tukee laadukkaiden ratkaisujen tekemistä. Numeerinen arviointi tekee vaikutuksista läpinäkyviä ja vertailukelpoisia, mikä voi vähentää valituksia ja sujuvoittaa lupaprosesseja.

Alueellisen viherkertoimen laskenta pohjautuu paikakatietoon, ja sen käyttö osaltaan vahvistaa ilmast- ja luontotiedon systemaattista kerryttämistä ja käyttöä päätöksenteon tukena. Se tukee kaupungin pitkäjänteistä ilmasto- ja taloudellisten riskien hallintaa. Alueellinen viherkerroin on joustava työkalu, jonka käyttö on mahdollista yksittäisissä kaavoissa tai laajemmin koko kaupungissa.

Tee se näin:

- Testaa alueellisen viherkertoimen laskentaa valituilla kaupungin pilottialueilla. Arvioi testauksen opit ja hyödyt ja tunnistetaan, millaisissa maankäyttöhankkeissa menetelmää kannattaa hyödyntää.
- Aseta suunnittelualueiden viherrakenteelle tavoitteita liittyen ilmastomuutokseen sopeutumiseen, luonnon monimuotoisuuteen ja asukkaiden hyvinvointiin. Seuraa tavoitteiden saavuttamista.
- Resursoi kaupunkisuunnittelun tietopohjan ylläpitämiseen ja kehittämiseen riittävästi, jotta viherrakenteen arvioinnin ja vaikutusten mittaamisen pohjaksi on systemaattista ilmasto- ja luontotietoa.
- Varmista resurssit kehitysvaiheeseen ja toimintatapojen juurruttamiseen, jotta uudet toimintatavat vakiintuvat.
- Tarkastele maankäyttösuunnitelmien vaikutuksia koko kaupungin viherrakenteeseen ja suhteessa strategian linjauksiin viherrakenteesta.

Kuntapäätäjät

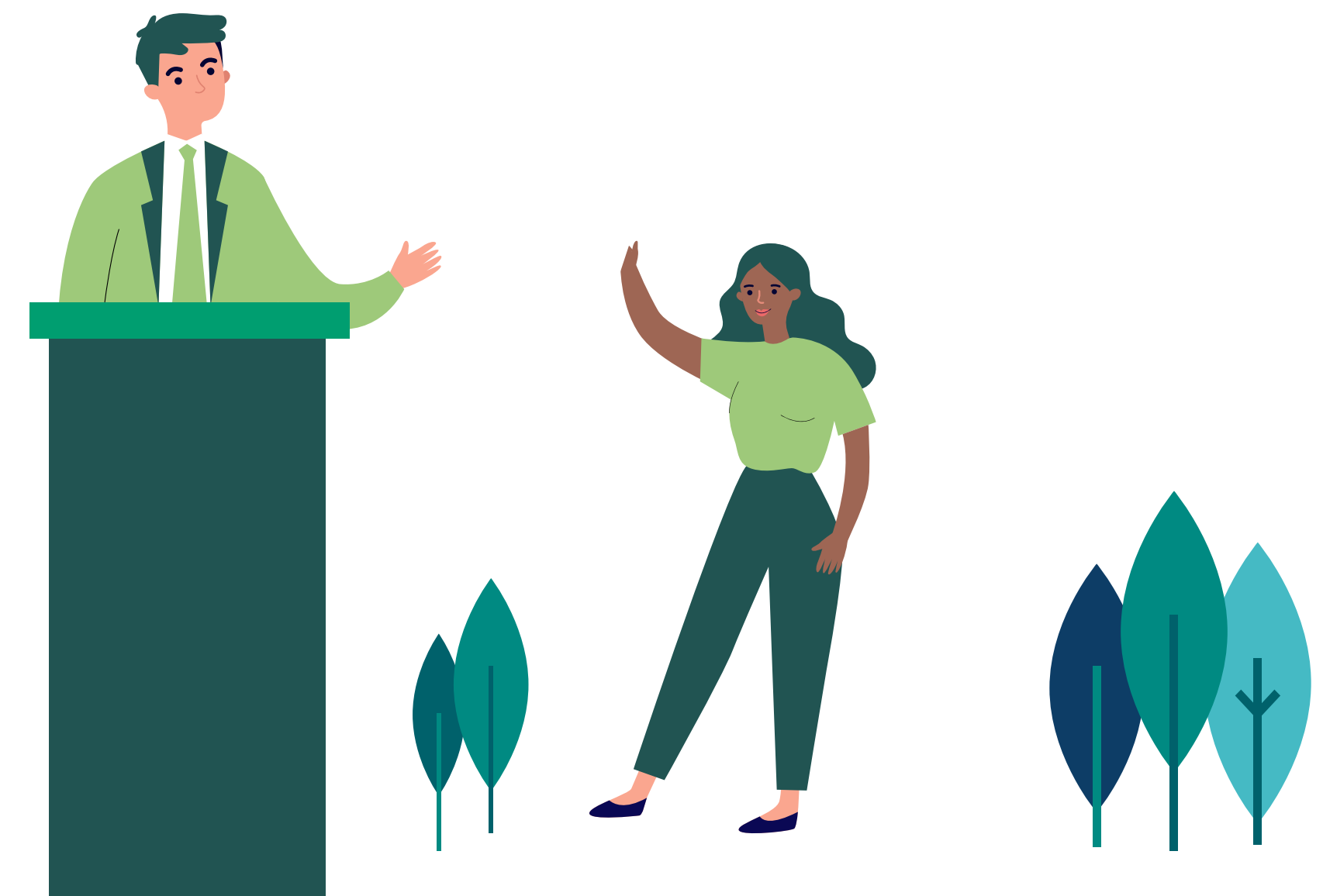
huomioivat luonto-, ilmasto-, ja hyvinvointivaikutukset päätöksenteossa riittävällä painoarvolla.

Luonto-, ilmasto-, ja hyvinvointivaikutuksia tuodaan esille esimerkiksi alueellisen viherkertoimen karttakuvilla tai kirjallisessa muodossa kuvaten viherrakenteen tuottamia hyötyjä eri näkökulmista.

Luonto- ja ilmastoviisas maankäyttö tuottaa taloudellisia hyötyjä. On hyvä huomata, että nämä hyödyt eivät näy pelkästään maankäyttösektorilla, vaan hyödyt kertautuvat laajasti kaupungin toimialoilla ja hyvinvointialueen palveluissa.

Tee se näin:

- Perehdy viherrakenteen tuottamiin hyötyihin, maankäytön luonto-, ilmasto-, ja hyvinvointivaikutuksiin ja niiden yhteyksiin kaupungin eri toimialoille ja hyvinvointialueen palveluihin.
- Varmista, että päätöksenteossa tunnistetaan ja arvioidaan viherrakenteen monihyötyisyys ennen merkittäviä maankäyttöpäätöksiä.

Maankäytön suunnittelun johto

huolehtii, että kunnalla on käytettävänä riittävästi osaamista viherrakenteesta hankkeissa yleiskaavatasolta aina toteutukseen ja ylläpitoon saakka.

Kun viherrakenteen osaaminen otetaan mukaan kaikille suunnittelutasoille jo varhaisessa vaiheessa, viherrakenne voidaan suunnitella laadukkaaksi ja monihyötyiseksi. Monialaiset tiimit ja yhteissuunnittelu parantavat projektien laatua, hyväksyttävyyttä ja pysyvyyttä. Suunnittelun lopputuloksen hyötyjen maksimoimiseksi tiedon jatkuvuuteen ja siirtymiseen läpi suunnittelutasojen tulee kiinnittää huomiota.

Pienillä lisäpanostuksilla ja optimoimalla resussien käyttöä oikein voidaan saada suuri hyöty. Esimerkiksi hieman laajemman, viherrakennetta syvemmin tarkastelevan luontoselvityksen tilaaminen voi tuottaa suuria hyötyjä koko suunnitteluprosessille, toteutukselle, ylläpidolle, ja seurannalle.

Tee se näin:

- Huolehdi viherrakenteen kehittämisen riittävästä resursseista eri suunnittelutasoilla. Optimoï resurssien käyttöä ja huomioi, että pienilläkin, aikaisen vaiheen lisäpanostuksilla voidaan saada aikaan suuria hyötyjä koko suunnitteluprosessille.
- Mahdollista henkilöstön osaamisen kehittämisen viherrakenteen, luonnon monimuotoisuuden ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen teemoissa.
- Ohjaa maankäytön suunnittelussa kertyvää luontotietoa ja asiantuntemusta hyödynnettäväksi myös rakennushankkeiden suunnittelun ja toteutuksen ohjauksessa. Hyödynnä tietoa esimerkiksi tonttikohtaisen viherkertoimen kehittämisessä ja käytössä.
- Resursoi kärkihankkeet hyvin, ja kannusta asiantuntijoita esittämään kärkihankkeisiin kunnianhimoisia ratkaisuja.

Hyvä esimerkki: kaavoituksen alkuvaiheen starttipalaveri

Helsingissä on kokeiltu kaavoituksen alkuvaiheen starttipalaveri, jossa kaavoittajan, maisema-arkkitehdin, liikenne- ja teknisen suunnittelun kesken muodostetaan yhteinen käsitys alueen suunnittelun tavoitteista, myös viherrakenteesta.

Kuntapäätäjät

varmistavat, että resursointi viherrakenteen nykytilan selvittämiseen, suunnitteluun, toteutukseen, ylläpitoon ja seurantaan on riittävä.

Viherrakenne on osa kaupungin kriittistä infrastruktuuria ja palveluverkkoa. Siihen resursoimalla kaupunki huolehtii asukkaidensa ja omaisuutensa turvallisuudesta – samalla tavalla kuin harmaaseen infrarakenteeseen tai muihin kaupungin palveluverkoihin resursoimalla. Viherrakenteen ratkaisut ovat usein elinkaarikustannuksiltaan kustannustehokkaita⁴.

Viherrakenteen nykytilan selvittäminen on perusta kaikelle suunnittelulle ja päätöksenteolle. Kun viherrakenteen vahvistaminen resursoidaan osaksi kaupungin jokapäiväistä suunnittelua, uudet toimintatavat kertautuvat useissa hankkeissa yhtäaikaaisesti ja tulokset ovat sekä nopeampia että pysyvämpiä. Se luo kaupungille myös osaamisen resilienssiä.

Laadukasta viherrakennetta ei synny ilman riittävää suunnittelu-aikaa ja asiantuntijaresursseja. Riittävillä suunnitteluresursseilla varmistetaan, että ratkaisut ovat toimivia ja monihyötyisiä. Tämä ei ainoastaan paranna lopputuloksen laatua, vaan myös säästää kustannuksia pitkällä aikavälillä: hyvin suunniteltu viherrakenne vähentää ylläpidon ja korjausten tarvetta ja varmistaa, että rakentamiseen ja ylläpitoon varatut resurssit eivät valu hukkaan.

Kun rakennetaan laadukasta ympäristöä, viherrakenteen monihyötyisyys pääsee toteutumaan laajamittaisemmin tuottaen hyötyjä useille kaupungin toimialoille ja hyvinvointialueen palveluille.

Kaupunkiluonto – osa kaupungin palveluverkkoa

Kaupunkiluonto tuottaa ekosysteemipalveluita, jotka hyödyttävät kuntalaisia yhtä merkittävästi kuin muut kaupungin palvelut. Voit ajatella sen rinnastuvan kouluverkkoon, terveyskeskuksiin ja liikuntapaikkoihin – se tarjoaa hyvinvointia, viihtyisyyttä ja elinvoimaa.

Maankäytön suunnittelun johto

kannustaa ja tukee kuntien välistä yhteistyötä ja tiedon vaihtoa viherrakenteen kehittämisessä yhdessä kaupungin asiantuntijoiden kanssa.

Kuntien välinen yhteistyö on tehokas tapa jakaa tietoa ja kehittää ratkaisuja yhdessä. Yhteistyö vähentää päällekkäistä työtä ja varmistaa, että uudet käytännöt leviävät useampiin kuntiin. Alueellinen viherkerroin 2025 -työkalun perusteet ovat pääkaupunkiseudun kaupunkien yhdessä määrittelemiä, joten jatkokehitys on luontevaa tehdä kaupunkien välisenä yhteistyönä. Yhtenäiset laskentatavat ja käytötapaukset helpottavat myös yrityksiä tukemaan kuntien työtä.

Kaupunkien johdon ja asiantuntijoiden yhteistyöllä uusi tieto ja osaaminen leviävät tehokkaammin useampiin kaupunkeihin. Kuntien välistä yhteistyötä voi koordinoida esimerkiksi Kaupunkien luontofoorumin yhteydessä.

Tee se näin:

- Hyödynnä olemassa olevia kaupunkiseudullisia verkostoja tai käynnistä uusi foorumi kokoamaan kunnat yhteen viherrakenteen kehittämisen yhteistyöhön ja tiedonvaihtoon.
- Edistä kaupunkiseudun yhteistä pitkän aikavälin näkemystä viherrakenteesta ja sen kehittämisestä.

Kuntapäättäjät

edistävät viherrakenteen kunnianhimoista toteuttamista kärkihankkeissa.

Kärkihankkeet luovat alalle ja muille hankkeille suuntaa siitä, mitä viherrakenteen näkökulmasta on mahdollista tavoitella ja toteuttaa. Viherrakenteen ohella kehittämisen näkökulmina voivat olla ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja luonnon monimuotoisuus. Vaikka kärkihankkeiden osuus kaikesta maankäytöstä on pieni, ne toimivat hyvin innovaatioalustoina, joista uudet ratkaisut skaalautuvat sekä osaamiseen että liiketoimintaan. Näkyvyyttä ja julkisuutta saavat kärkihankkeet vahvistavat kaupungin elinvoimaisuutta.

Kärkihankkeisiin kannattaa panostaa ja vaatia niiltä innovatiivisuutta ja edelläkävijyyttä. Julkisrahoitteisilla hankkeilla ja julkisilla hankinnoilla on merkittävä rooli tukea uusien ratkaisujen, teknologioiden ja innovatioiden pääsyä markkinoille.

Tee se näin:

- Tutustu suomalaisiin ja ulkomaisiin hankkeisiin ja jaa niistä tietoa päättäjien kesken.
- Tue "WOW"-kohteiden ja rakennusalan kompetenssia lisäävien kärkihankkeiden toteutumista.

Hyvä esimerkki: Kalasatamasta Pasilaan -hankkeessa suunniteltiin raitiotielinja 13 Helsinkiin. Se oli kärkihanke, joka kiritti maankäytön ja rakennusalan käsitystä kaupunkivihreästä, sen monimuotoisuudesta ja resilienssistä. Hankkeessa tehtiin tutkimusta ja luotiin uudentyyppisiä toimintatapoja vastuullisuuden toteuttamiseen infrahankkeessa. Koko maankäyttö- ja rakennusala hyötyi suuren hankkeen tuomasta uudesta osaamisesta ja näkyvyydestä. Hankkeen opit on koottu julkiseen Arvoa rahalle -raporttiin.

Maankäytön suunnittelun johto

varmistaa, että viherrakenteesta tarjotaan osaamista päivittävää koulutusta eri yksiköille.

Ymmärrys ja osaaminen kasvattavat motivaatiota viherrakenteen parantamiseen. Osaamisen lisääminen on avainasemassa suunnittelun sekä toteutuksen laadun parantamisessa ja virheiden vähentämisessä, mikä tuottaa kustannussäästöjä ja parempaa kaupunkiympäristöä.

Useimmista kaupungeista löytyy jo viherrakenteen, luonnon monimuotoisuuden ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen osaamista esimerkiksi maisema-arkkitehdeiltä. Tämä osaaminen kannattaa hyödyntää muiden toimialojen, mm. liikennesuunnittelun, kouluttamisessa, jotta kaupunkisuunnittelua voidaan tehdä kokonaisvaltaisesti ilmasto- ja luontoviisaammin.

Tutkimus ja tieto ilmastonmuutokseen sopeutumisesta, kaupunkilaisten hyvinvoinnista ja luonnon monimuotoisuudesta kehittyy jatkuvasti, joten maankäytön suunnittelijoiden osaamisen ajantasaisuudesta huolehtiminen on oleellinen osa resilientin ja kestävän kaupunkiympäristön suunnittelua.

Tee se näin:

- Mahdollista liikenteen ja julkisen ulkotilan suunnitteluun osallistuville koulutus ilmastonmuutoksen sopeutumisesta ja sen suhteesta hillintään. Mahdollista ylläpidolle koulutus viheralueiden ekologisen tilan seurannasta.
- Selvitä, minkä aiheiden osaamista maankäytön suunnittelijat tarvitsevat suunnitellakseen monihyötyisempää viherrakennetta, ja tue tarvittavan osaamisen hankkimisessa.
- Luo sisäiseen käyttöön alusta, jossa asiantuntijat voivat jakaa viherrakenteeseen liittyvää tutkittua tietoa ja referenssejä ammatitilat ylittäen.

Kuntapäättäjät

ylläpitävät tarvittavaa osaamista viherrakenteesta ja sen merkityksestä kaupungin talouteen, elinvoimaan ja pitkän aikavälin kestävyYTEEN.

Kaupungin maankäytön suunnitelmissa näkyy, mihin kunnan päättäjien välinen keskustelu painottuu. On siis tärkeää, että kunnan päättäjillä on riittävä osaaminen keskustella viherrakenteeseen liittyvistä asioista, puuttua sen laiminlyömiseen ja nähdä viherrakenteen hyödyt osana kaupungin kokonaisuutena.

Päätöksentekijöiden ymmärrys viherrakenteen hyödyistä ja niiden muodostumisen aikajänteestä on kriittistä viherrakenneratkaisujen onnistuneelle toteutukselle. Päättäjien on hyvä ymmärtää, miten erilaiset kaavaratkaisut vaikuttavat esimerkiksi kustannuksiin, asukkaiden hyvinvointiin ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen.

Kun päätöksenteko perustuu mitattuihin hyötyihin ja haittoihin, voidaan paremmin välttää lyhytnäköiset ratkaisut, ja ohjata resursseja toimenpiteisiin, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin kestävyytttä ja elinvoimaa.

Tee se näin:

- Päivitä osaamistasi viherrakenteesta ja sen monihyödyistä esimerkiksi verkkokoulutuksilla ja erilaisilla seminaareilla.
- Tutustu viherrakenteen kehittämiseen käytännössä, esimerkiksi järjestöjen tai hankkeiden järjestämällä opintomatkalla, tai päättäjille suunnatuissa perehdytyksissä tai iltakouluissa.

Hyvä esimerkki: Espoon Viherhyvinvointiverkosto
Espoon Viherhyvinvointiverkostossa on mukana asiantuntijoita useimmilta kaupungin toimialoilta. Verkoston kautta karttuu ymmärrys kaupungin eri toimialojen ristikkäisyyksistä ja yhteneväisyyksistä viherrakenteen ja hyvinvoinnin teemoissa.

Lähteet:

1. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL). Selvitys: Luontoympäristöt voivat tarjota jopa satojen miljoonien eurojen hyödyn kansantautien torjunnassa.
Saatavilla: <https://thl.fi/-/selvitys-luontoymparistot-voivat-tarjota-jopa-satojen-miljoonien-eurojen-hyodyn-kansantautien-torjunnassa>
2. Euroopan ympäristökeskus (EEA). Urban adaptation in Europe: what works? EEA Report 14/2023, 2024.
Saatavilla: <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/urban-adaptation-in-europe-what-works>
3. European Investment Bank (EIB). Investing in nature-based solutions, 2023.
Saatavilla: https://www.eib.org/attachments/lucalli/20230095_investing_in_nature_based_solutions_en.pdf
4. World Bank Group & World Resources Institute. Integrating Green and Gray: Creating Next Generation Infrastructure, 2019.
Saatavilla: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/68039155311128576/pdf/Integrating-Green-and-Gray-Creating-Next-Generation-Infrastructure.pdf>

ARVO – Viherrakenteen arviointi ja vahvistaminen kaupunkien maankäytön suunnittelussa -hankkeessa (10/2023-12/2025) vahvistetaan viherrakennetta ja tunnistetaan sen tuottamia arvoja tiiviisti rakennetuissa kaupungeissa ilmastonmuutokseen sopeutumisen edistämiseksi. Hanketta koordinoi Helsingin kaupunki. Hankekumppaneina toimivat Aalto-yliopisto, Espoon kaupunki, Vantaan kaupunki ja Green Building Council Finland.

